

ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.74

JEL Classification: E 50

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.9\(42\).197-203](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.9(42).197-203)

Н.В. Гаврилова, доц., канд. екон. наук

Л.М. Задорожня, асист.

*Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна***Сучасні тенденції грошового обігу в Україні**

У статті проведено аналіз структури грошової маси в Україні, аналіз готівкових грошових знаків. Метою дослідження є визначення ключових засад та сучасних особливостей організації грошового обігу в Україні, проведення аналізу структури грошової маси та виявлення напрямків її оптимізації.

Виявлено проблеми, переваги та недоліки готівкового та безготівкового грошового обігу в Україні. За результатами дослідження з'ясовано, що грошовий агрегат М0 за 2021 рік в порівнянні з 2019 роком збільшився з 384,37 млрд. грн. до 581,01 млрд. грн., грошовий агрегат М1 збільшився з 770,04 млрд. грн. до 1281,24 млрд. грн., грошовий агрегат М2 з 1435,22 млрд. грн. до 2069,61 млрд. грн., а грошовий агрегат М3 збільшився з 1438,31 млрд. грн. до 2071,37 млрд. грн. Вимоги сьогодення вимагають від Національного банку України проведення заходів, щодо скорочення обсягів готівкового грошового обігу та його впорядкування, а також спрямовування зусиль на стабілізацію безготівкових розрахунків, що сприятиме оптимізації грошового обороту та скороченню темпів зростання готівки в обігу. Діяльність Національного банку України має бути спрямована на популяризацію безготівкових платежів серед населення, розвитку їх платіжної культури, проведення заходів щодо зміцнення технічних можливостей банківських установ, прискорення проведення транзакцій.

З метою подальшого удосконалення готівково-грошового обігу необхідно виконувати дії пов'язані з досягненням обґрунтованого прогнозування готівкової маси в обігу, в її обсягах та номіналах; максимальним залученням готівки в економічний оборот держави; забезпечувати високу якість готівки.

грошовий обіг, грошова маса, структура грошової маси, грошові агрегати, готівкові гроші, банкноти, монети, безготівкові гроші

Постановка проблеми. Організація грошового обігу в країні є ефективним засобом вирішення нагальних проблем економічного і фінансового напрямку. Відомо, що під грошовим обігом розуміють рух грошей у готівковій та безготівковій формі у внутрішньому обороті країни. Визначення обсягу і структури грошової маси в обігу є важливим для забезпечення загальної економічної стабільності країни, в цілому, та грошового обігу, зокрема.

А отже, дослідження питань, що пов'язані із грошовим обігом, є, як завжди, актуальним. Так, з одного боку, важливе вдосконалення готівково-грошового обігу через заходи, спрямовані на стабілізацію національної грошової одиниці, визначення оптимального співвідношення грошової бази та грошових агрегатів, а з іншого, - розширення технічних можливостей з використанням цифрових технологій у безготівкових розрахунках. Розробка ефективних інструментів управління грошовим обігом сприятиме вирішенню завдань розвитку та стимулювання реального сектору економіки, вдосконаленню регулювання фінансової системи, розвитку світової торгівлі та просуванню міжнародних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічним основам організації грошового обігу завжди приділялась увага науковців. Питанням організації грошового обігу в Україні, його сучасному стану, проблемам та напрямкам удосконалення присвячені праці Я. Чайковського [11]. Питання грошової емісії та організації готівкового обороту у своїх дослідженнях розглядав І. Проць [8]. Наукові

здобутки В. Варцаби та В. Огородніка спрямовані на дослідження проблематики грошового ринку в Україні у контексті трансформаційних процесів [1]. Питанням теорії та практики грошового обігу приділяли велику увагу відомі науковці-економісти О. Дзюблюк, В. Корнеєв та В. Міщенко [3]. Слід особливо відмітити О. Князеву та Н. Осенчук, у дослідженнях яких розглядалися тенденції та перспективи розвитку безготівкових платежів в Україні [4]. Відомі науковці О. Омельченко та О. Рац у своїх дослідженнях проводили аналіз регулювання грошової маси [7].

Незважаючи на численні наукові та практичні розробки дослідження щодо сучасних тенденцій організації грошового обігу та проведення аналізу стану та структури грошової маси важливості не втрачають.

Постановка завдання. Метою статті є визначення ключових засад та сучасних особливостей організації грошового обігу в Україні, проведення аналізу структури грошової маси та виявлення напрямків її оптимізації.

Виклад основного матеріалу. Організація грошового обігу в країні є важливим та дієвим механізмом, який спрямований на вирішення фінансово-економічних проблем розвитку країни. В Україні, завдання, щодо організації грошового обігу покладені на Національний банк України, дії якого спрямовані на підтримку стабільності національної грошової одиниці, забезпечення заходів щодо випуску та вилучення грошової маси, проведення заходів, щодо оптимального співвідношення грошової бази, грошових агрегатів та валового внутрішнього продукту, проведення заходів, щодо удосконалення безготівкових розрахунків, через більш широке використання електронних та цифрових технологій та зміцнення довіри до банківських установ, їх технологій та послуг.

Відповідно до «Концепції організації готівкового обігу в Україні» потребує «перегляду Політика готівкового обігу, для забезпечення ефективного та безперебійного проведення операцій з готівкою, а також на поступове зниження питомої ваги готівкового обігу на користь безготівкового з урахуванням трансформаційних процесів та світового досвіду» [5]. Відповідно до цієї концепції запропоновані варіанти моделей стратегії розвитку готівкового обігу в Україні, через впровадження контрольованої моделі (встановлення повного контролю над готівковим обігом та оперативне реагування на потреби в готівці), частково контрольована модель (контроль НБУ за готівковим обігом та можливість коригувати диспропорції забезпечення готівкового обігу) та делегована модель (мінімальні операційні витрати НБУ, часткова відмова від капіталовкладень та перенесення витрат на комерційний сектор) [5].

Обсяг та структура грошової маси має вагомий вплив на загальний економічний розвиток країни. Аналіз структури грошової маси здійснюється через аналіз грошових агрегатів.

Останніми роками спостерігається значне зростання обсягів і кількості грошової маси, що підтверджують дані досліджень, які представлені у таблиці 1.

Таблиця 1–Структура грошових агрегатів в Україні за 2019-2021 роки (млрд. грн.)

Показник грошової маси	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Готівкові кошти в обігу поза депозитними корпораціями (M0)	384,37	516,08	581,01
Переказні депозити в національній валюті	385,68	533,97	700,23
Грошовий агрегат M1	770,04	1050,05	1281,24
Переказні депозити в іноземній валюті	208,19	287,45	317,93

Продовження таблиці 1

Інші депозити	456,99	509,87	470,44
Грошовий агрегат М2	1435,22	1847,36	2069,61
Цінні папери, крім акцій	3,09	2,64	1,75
Грошовий агрегат М3	1438,31	1850,01	2071,37

Джерело: узагальнено на основі [9]

Наведені вище дані засвідчують поступове зростання обсягів грошової маси. Так, агрегат М0 у 2021 році в порівнянні з 2019 роком на зріс на 196,64 млрд. грн., грошовий агрегат М1 у 2021 році збільшився у порівнянні з 2019 роком на 511,2 млрд. грн., грошовий агрегат М2 відповідно збільшився на 634,39 млрд. грн., грошовий агрегат М3 збільшився на 633,06 млрд. грн. З рисунку 1 бачимо, що в категорії «інші депозити» в 2020 був період піку, а в 2021 році відбувся спад з 509,87 млрд. грн. до 470,44 млрд. грн.

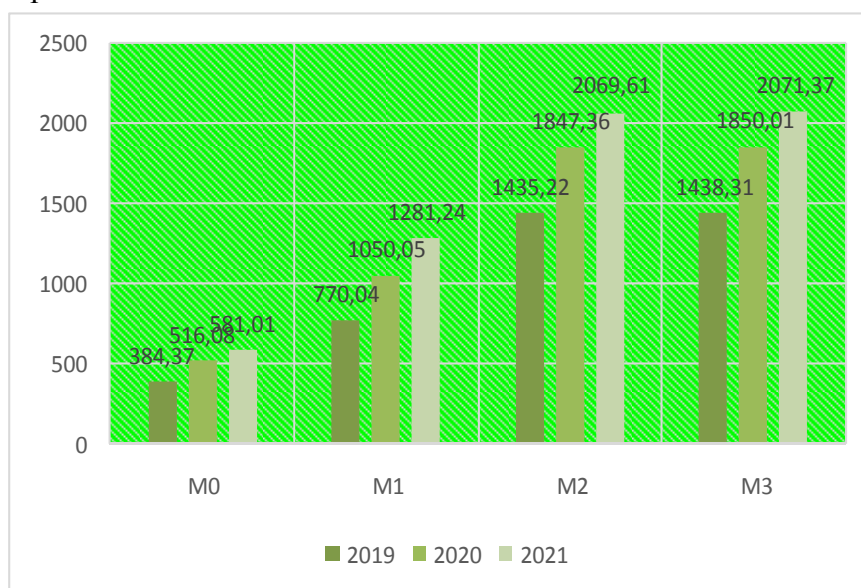

Рисунок 1 – Динаміка грошових агрегатів за 2019-2021 роки(млрд. грн.)

Джерело: узагальнено на основі [9], побудовано авторами з використанням даних таблиці 1

Незважаючи на те, що 2020 та 2021 роки були періодами активних карантинних обмежень, розвитку цифрової трансформації банківської системи, активного розвитку дистанційних та цифрових фінансів, за досліджуваний період зменшення кількості готівки не відбулось.

Збільшення кількості готівки в обігу доводить, що вона є головним інструментом здійснення розрахунків, що особливо наочно демонструється у періоди кризи. Адаже вагомими перевагами готівкових розрахунків є повна ліквідність, найбільш універсальний засіб платежу, доступність у використанні адже це не потребує додаткових засобів і технологій для проведення операції, гарантує забезпечення конфіденційності операції. Значним чинником, який стримує розвиток безготівкових операцій є невпевненість громадян у безпеці транзакцій.

Останнім часом, не лише в розвинутих країнах, а і в Україні отримали поширення різні способи стимулювання безготівкових розрахунків, через повернення відсотка на карту або у вигляді бонусу, застосування знижки за розрахунки картою. Крім того все частіше, а особливо це помітно в умовах кризи, активніше

застосовуються регуляторні обмеження, а саме: обмеження на зняття готівки, на розрахунок готівкою. Безумовно, обмеження не є дієвим засобом, а отже і не можна їх використовувати постійно.

Останнім часом в Україні значно розширились технологічні та сучасні можливості для зняття готівки, але розрив можливостей в порівнянні з іншими країнами існує вагомий.

Рівень готівки в обігу залежить від різних чинників, а саме:

- рівень технологічних можливостей проведення безготівкових платежів;
- рівень тінізації економіки;
- рівень проникнення банківської та фінансової культури серед населення.

Незважаючи на значні переваги у використанні безготівкових грошей кількість готівки в обігу в Україні постійно зростає. Так, станом на 01.01 2021 року в обігу перебувало 558,5 млрд. грн. готівки, а станом на 01.01.2022 року вже 627,7 млрд. грн.

Структуру готівки в обігу за 2019 -2021 роки можна побачити у таблиці 2.

Таблиця 2 - Структура готівки в обігу в Україні за 2019-2021 роки

	31.12.2019		31.12.2020		31.12.2021	
	млн. шт	%	млн. шт	%	млн. шт	%
Банкноти						
1 гривня	491,2	16,74	441,7	14,6	406,0	13,7
2 гривні	202,0	6,88	176,3	5,8	160,7	5,4
5 гривень	259,8	8,85	206,8	6,9	172,8	5,9
10 гривень	186,3	6,35	156,2	5,2	125,6	4,3
20 гривень	134,4	4,58	136,8	4,5	138,7	4,7
50 гривень	168,4	5,74	167,7	5,6	152,6	5,2
100 гривень	337,4	11,49	345,8	11,5	277,5	9,4
200 гривень	687,5	23,43	723,2	24,0	741,8	25,1
500 гривень	464,0	15,81	592,2	19,7	689,0	23,3
1000 гривень	3,9	0,13	65,3	2,2	88,8	3,0
Монети						
10 копійок	3857,2	28,88	3946,7	29,9	4004,1	28,6
50 копійок	1262,0	9,45	1270,1	9,4	1302,3	9,3
1 гривня (зразка 2018 року)					398,8	2,9
1 гривня (зразка до 2016 року)	669,4	5,01	708,9	5,2	443,5	3,2
2 гривні	167,0	1,25	266,1	2,0	381,1	2,7
5 гривень	0,8	0,02	45,0	0,3	129,3	0,9
10 гривень			17,7	0,1	98,3	0,7
1 копійка	2435,2	18,24	2433,3	18,0	2432,2	17,4
2 копійки	1395,4	10,45	1394,4	10,3	1393,7	10,0
5 копійок	1858,5	13,92	1845,8	13,6	1838,7	13,1
25 копійок	1706,2	12,78	1607,7	11,9	1570,0	11,2

Джерело: складено на основі [9]

Розглядаючи дані таблиці 2 зазначимо, що найбільшу питому вагу в готівковому обігу серед банкнот займає банкнота номіналом 200 гривень (25,1%) та 500 гривень (23,3%), а серед монет – номіналом 10 копійок (28,6%). Найменшу питому вагу займає серед банкнот – номінал 1000 гривень (3%), а серед монет – номінал 10 гривень (0,7%).

Варто зазначити, що за розглянутий період зросла кількість штук банкнот номіналом 1000 гривень на 84,9 млн. шт.

Згідно оприлюднених даних на кінець 2021 року в обігу було 627,4 млрд. грн., з яких 622,6 млрд. грн. припадало на банкноти, а 4,8 млрд. грн. – на монети, без врахування пам'ятних та інвестиційних монет [2].

В результаті збільшилася частка готівки у заощадженнях населення. Паралельно зі зростанням попиту на готівку та збільшенням обсягів їх емісії скоротилося повернення готівки в банки, знизилися обсяги інкасованої виручки торгових та інших підприємств та організацій.

Обслуговування готівкового обігу для банківської системи є дуже дорогим, адже забезпечується захист купюр, обмін та вилучення пошкоджених та непридатних купюр, карбування розмінних монет, яке часто коштує дорожче номіналу.

За 2019 -2021 роки Національним банком України постійно проводились заходи щодо вдосконалення захисту банкнот від підробок та появи можливостей самостійно визначати справжність банкноти. У 2020 році Національним банком України проводились заходи щодо модернізації зразків банкотно-монетного ряду. Так, у 2020 році Національним банком України були введені в обіг оновлені банкноти номіналом 200 гривень та монета 10 гривень з удосконаленим дизайном та новітніми системами захисту. Вже з 1.10.2020 року втратили чинність законного платіжного засобу банкноти номіналом одна гривня випуску до 2003 року та монети номіналом 25 копійок. Нині, ще залишаються дійсним платіжним засобом, але поступово виводяться з обігу банкноти номіналом 1 та 2 гривні зразку 2003-2007 років та монет випущених в обіг до 2018 року номіналом 1 гривня. В результаті цих заходів номінальний ряд гривні скоротиться з 16 до 12 номіналів, тобто залишаться в обігу шість номіналів монет: 10 та 50 копійок, 1, 2, 5 та 10 гривень, а також шість номіналів банкнот: 20, 50, 100, 200, 500 та 1000 гривень.

Варто відмітити, що у 2020 році Фабрика банкотно-паперу виготовила 234,871тонни паперу, що становить 100% від запланованого обсягу. Банкотно-монетний двір виготовив та передав до Центрального сховища 292,176 млн. штук банкнот різних номіналів та 341,0 млн. штук монет різних номіналів.

За 2020 рік Національним банком України продовжувались заходи, спрямовані на поступовий перехід до обслуговування готівкового обігу третіми учасниками. Так, на кінець 2020 року право на надання послуг з інкасації мали 11 юридичних осіб (СІТ – компанії), які обслуговували 609 відділень банків, 1486 клієнтів, 181 клієнта з доставки готівки та 1494 банкомати та ПТКС. Упродовж 2020 року СІТ – компанії продовжували здійснювати операції з оброблення та зберігання готівки, так за вказаний період ними було оброблено 11756 пачок готівки на суму понад 2,9 млрд. грн. [9].

Реалії сьогодення вимагають від Національного банку України проведення заходів щодо скорочення обсягів готівкового грошового обігу та його впорядкування, а також спрямовування зусиль на стабілізацію безготівкових розрахунків, що сприятиме організації грошового обороту та скороченню темпів зростання готівки в обігу. Діяльність Національного банку України має бути спрямована на популяризацію безготівкових платежів серед населення, розвиток їх платіжної культури, проведення заходів щодо зміцнення технічних можливостей банківських установ, прискорення проведення транзакцій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На підставі проведених досліджень можна вважати, що в Україні відбувається поступове збільшення грошових агрегатів M0, M1 та M2 у 2019 - 2021 роках. Найбільшу питому вагу в готівковому обігу серед банкнот займає банкнота номіналом 200 гривень (25,1%) та 500 гривень

(23,3%), а серед монет – номіналом 10 копійок (28,6%). Найменшу питому вагу займає серед банкнот – номінал 1000 гривень (3%), а серед монет – номінал 10 гривень (0,7%).

З метою скорочення готівкової грошової маси в обігу Національний банк України має проводити заходи щодо технологічної підтримки розвитку банківських установ, розширювати дію розрахунків безконтактними платіжними засобами. Зі свого боку комерційні банки мають зацікавити клієнта актуальними пропозиціями: цікавий та зручний мобільний додаток, електронний кабінет власника платіжної картки, бонуси, знижки, додаткові та безкоштовні послуги, швидкі перекази та ін.

З метою подальшого удосконалення готівково-грошового обігу необхідно виконувати дослідження, пов'язані з досягненням обґрунтованого прогнозування готівкової маси в обігу, в її обсягах та номіналах; максимальним залученням готівки в економічний оборот держави; забезпечувати високу якість готівки.

Список літератури

1. Варцаба В., Огородник В. Грошовий ринок України у контексті трансформаційних процесів. *Економіка та держава*. 2017. № 10. С. 9–12. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2017/4.pdf.
2. Грошово-кредитна та фінансова статистика. *Національний банк України*: веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415 (дата звернення: 18.12.2022).
3. Дзюблук О.В., Корнєєв В.В., Міщенко В.І. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності : монографія. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298 с.
4. Князева О., Осеньчук Н. Тенденції та перспективи розвитку безготівкових платежів в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 6 (46). С. 438–442. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/6/100.pdf> (дата звернення: 18.12.2022).
5. Концепція організації готівкового обігу в Україні. *Національний банк України*: веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=Cash_management_strategy_pr_2016-08-08.pdf (дата звернення: 23.12.2022).
6. Макроекономічний та монетарний огляд. *Національний банк України*: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/makroekonomichnyy-ta-monetarniy-oglyad>
7. Омельченко О., Рац О. Аналіз регулювання грошової маси. *Ефективна економіка*. №3, 2018 URL: http://www.economy.nayka.com.ua/index.php/Downloads/pdf/7_2020/pdf/1_2021/7.pdf?op=1&z=6176 (дата звернення: 04.01.2023).
8. Проць І. Грошова емісія і грошовий обіг: поняття та сутність. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2021. С. 215-219. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/250262/247702> (дата звернення: 14.12.2022).
9. Річний звіт за 2021 рік. *Національний банк України*: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2021-rik> (дата звернення: 08.01.2023).
10. Структура готівки в обігу. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/gotivkoviy-obig-v-ukrayini-na-01-sichnya-2022-roku> (дата звернення: 17.12.2022).
11. Чайковський Я. Грошовий обіг в Україні: сучасний стан, проблеми та напрямки удосконалення організації. *Світ фінансів*. 2018. № 2(55). С. 108-122. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1060> (дата звернення: 18.12.2022).
12. Шумська С. С. Гроші та економічна динаміка в Україні: теорія та емпіричні оцінки взаємозв'язку. *Економіка і суспільство*. 2017. № 11. С. 603 – 611. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/97.pdf (дата звернення: 27.12.2022).

References

1. Vartsaba, V., & Ohorodnyk, V. (2017). Hroshovyi rynek Ukrainy u konteksti transformatsiinykh protsesiv [Money market of Ukraine in the context of transformational processes]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and state*, 10, 9–12. Retrieved from http://www.economy.in.ua/pdf/10_2017/4.pdf [in Ukrainian].
2. Hroshovo-kredytна ta finansova statystyka [Monetary and financial statistics]. (n.d.). *bank.gov.ua*. Retrieved from https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415 [in Ukrainian].
3. Dziubliuk, O.V., Kornieiev, V.V., Mishchenko, V.I. (2017). *Teoriia i praktyka hroshovoho obihu ta bankivskoi spravy v umovakh hlobalnoi finansovoi nestabilnosti* [Theory and practice of money

- circulation and banking in conditions of global financial instability*]. Ternopil : FOP Osadtsa Yu.V [in Ukrainian].
4. Kniazieva, O., & Osenchuk, N. (2017) Tendentsii ta perspektyvy rozvytku bezgotivkovykh platezhiv v Ukraini [Trends and prospects for the development of cashless payments in Ukraine]. *Molodyi vchenyi – A young scientist*, 6 (46), 438–442. Retrieved from <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/6/100.pdf> [in Ukrainian].
 5. Kontseptsiiia orhanizatsii hotivkovoho obihu v Ukraini [Concept of organization of cash circulation in Ukraine]. *bank.gov.ua*. Retrieved from https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=Cash_management_strategy_pr_2016-08-08.pdf [in Ukrainian].
 6. Richnyi zvit za 2021 rik [2021 annual report]. *bank.gov.ua*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2021-rik> [in Ukrainian].
 7. Omelchenko, O., & Rats, O. (2018). Analiz rehuliuвання hroshovoi masy [Analysis of money supply regulation]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, 3. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/index.php/Downloads/pdf/7_2020/pdf/1_2021/7.pdf?op=1&z=6176 [in Ukrainian].
 8. Prots, I. (2021). Hroshova emisiia i hroshovyi obih: poniattia ta sutnist [Monetary issue and cash circulation: concept and essence]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 215-219. Retrieved from <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/250262/247702> [in Ukrainian].
 9. Monetarnyi ohliad [Monetary review]. (n.d.). *bank.gov.ua*. Retrieved from https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037 [in Ukrainian].
 10. Struktura hotivky v obihu [Cash structure in circulation]. (n.d.). *bank.gov.ua*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/gotivkoviy-obig-v-ukrayini-na-01-sichnya-2022-roku> [in Ukrainian].
 11. Chaikovskiy, Ya. (2018). Hroshovyi obih v Ukraini: suchasnyi stan, problemy ta napriamky udoskonalennia orhanizatsii [Cash circulation in Ukraine: the current state, problems and directions of improvement of the organization]. *Svit finansiv – World of Finance*, 2(55), 108-122. Retrieved from <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1060> [in Ukrainian].
 12. Shumska, S. (2017). Hroshi ta ekonomichna dynamika v Ukraini: teoriia ta empirychni otsinky vzaïmozv'язku [Money and economic dynamics in Ukraine: theory and empirical estimates of the relationship]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 11, 603–611. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/97.pdf [in Ukrainian].

Natalia Gavrilo, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Larysa Zadorozhnia, Assistant

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Current Trends in Money Circulation in Ukraine

The article analyzes the structure of the money supply in Ukraine, analysis of cash banknotes. The purpose of the study is to determine the key principles and modern features of the organization of money circulation in Ukraine, to analyze the structure of the money supply and identify directions of its optimization.

The problems, advantages and disadvantages of cash and non-cash money circulation in Ukraine have been identified. According to the results of the study, the M0 monetary unit for 2021 increased from UAH 384.37 billion compared to 2019. to 581.01 billion UAH, the monetary unit M1 increased from 770.04 billion UAH. up to UAH 1281.24 billion, the monetary unit M2 from 1435.22bn. UAH. to UAH 2069.61 billion, and the monetary unit M3 increased from UAH 1438.31 billion. up to 2071, 37 billion UAH. The current requirements require the National Bank of Ukraine to conduct measures to reduce the volume of cash circulation and its streamlining, as well as to direct efforts to stabilize cashless payments, which will contribute to the organization of cash turnover and reduce the rate of cash growth in circulation. The activities of the National Bank of Ukraine should be aimed at popularizing cashless payments among the population, developing their payment culture, holding events, strengthening the technical capabilities of banking institutions, speeding up transactions.

In order to further improve cash circulation, it is necessary to perform actions related to the achievement of reasonable forecasting of cash mass in circulation, in its volumes and denominations; maximum involvement of cash in the economic turnover of the state; ensure high quality of cash.

cash circulation, money supply, structure of money supply, money aggregates, cash, banknotes, coins, cashless money

Одержано (Received) 16.01.2023

Прорецензовано (Reviewed) 21.01.2023

Прийнято до друку (Approved) 29.05.2023